

SZARVAS és VIDEKE

TARSADALMI ÉS SZPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad

Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

9825

Szarvas község előljárói.

1900

HIRDETMÉNY.

Alólírt községi előljárárság ezennel közhírré teszi, hogy az „Országos Közegészségi Egyesület Békésmegyei osztálya“ 1900. évi rendes közgyűlését folyó évi november hó 17-ikén Szarvason tartja meg, mely alkalomból ugyanaznap **délután 6 órakor nyilvános felolvasó ülés lesz az „Árpád“-szálló nagytér-
mében,** melyen felolvasnak:

1. Dr. Déri Henrik: Az iskoláról.
2. Dr. Nékám Lajos, egyetemi m. tanár: Az emberi bőr ápolásáról.

Az egyesületi elnökség megbízásából van szerencsénk ezen ingyenes felolvasó ülésre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívni.

Szarvas, 1900. november hó 7-én.

Az előljárók nevében:

Salacz József, **Melis János,**
hr első jegyző. bíró.

Osztályharcz.

Nincsen seb az állam és társadalom testén, melynek hatása károsabb, eredményei vészesebbek volnának, mint ha annak alkotó elemei kelnek egymással harcra.

Nem szorul e tétel bővebb magyarázatra, sem bizonyításra. Amaz átlátszó és megdönthetetlen igazságok sorába tartozik, melyeket a logikus gondolkodás és a tényekből levont tanulságok egyaránt bizonyítanak. Tartalma a banálissá vált valóságok sorába tartozik, a melyek

lajstromozatlanul illeszkednek a közkeletű igazságok leltárába.

De bármily igaz is e tétel, tanúságai hatják át legkevésbé az emberiséget. A történelem lapjaira elmúlt évezredek eseményeinek megörögzítéséből látjuk, hogy valahol egy államszervezet bomlásnak indult, társadalmi élet korhadásba ment át, az osztálygyűlölet játszotta a magterjesztő elemek között a fő szerepet, sőt sok esetben ez volt a romlás és pusztulás egyedüli okozója. A hatalmas római világ birodalmának, a mely egy világot vetett uralma alá, ez ásta alá létét és lappangó mérge azóta is számos virágzó állami lételet semmisítette meg, alattomos erővel támadván meg gyökereit, hogy annak nyomában az egész törzs elpusztuljon. Elmondhatjuk tehát, hogy ha valamely társadalmat az Isten büntetni akar, az osztályharcz nyomorúságaival veri meg.

A jelen perczben úgy látszik, mintha magyar társadalmunk e veszély előtt állana. A mérreg még nem hatolt be teljesen a szervezetbe; még nem sikerült a vér egészséges keringését meggátolnia, de az inficiálás szomorú szimptomái már mutatkoznak. A veszedelem küszöbén van: legelőbb ideje tehát, hogy ellene védekezzünk.

Tudjuk, hogy állami és társadalmi életünk konszolidálásának munkája alig harmincz éve tart. A kiegyezés az az időpont, a melytől az ifjú Magyarország megszületését számítani szoktuk. Egy halálos zsidóságából ébredt ekkor ez a nemzet. Erői felszabadultak, a halálos csendet, mely az országot közel husz esztendőn át betöltötte, a munka vidám zsidója váltotta fel,

Azóta dolgozunk, egy ifjú izmos óriás minden erejével. Az elért eredményekkel pedig, a melyekre e rövid idő alatt eljutottunk, megelégedünk. A dermedt, visszamaradt országból kulturállammá lettünk, ipart, művészetet, kereskedelmet teremtettünk a semmiből.

De a munka még koránt sincs befejezve. Sokat tettünk, de még többet, sokkal többet kell cselekednünk, hogy a nagy czélt; Magyarországnak, mint minden tekintetben méltó versenytársnak beillesztését a nyugat nagy kulturállamai sorába, elérhessük.

Nem az erők szétforgácsolására, hanem az összes erőforrások egyesítésére van tehát nekünk szükségünk, és pedig nekünk ezerszer inkább, mint bármely más népnek. Nem csupán azért, mert nekünk több a tenni valónk, hanem azért is, mert közöttünk amugy is elég a széthúzó törekvés, a melyet leküzdeni, sem békés uton elcsendesítenünk eddig nem sikerült.

Mindenki tudja, hogy az erők alatt a nemzetiségeket értjük. Más nemzetiségű véreink még mindig nem tudtak igazi testvéreinkké válni. Nokunk tehát kettősen kell összetartanunk, hogy befelé is, kifelé is, mint tömör, megingathatlan fal álljunk nem alkuvó, egyöntetű magyarságunkkal.

Második baj gyanánt, mint a mely társadalmi egységünk megbontására van hivatva, jelentkezik a felekezeti ellentét. Ez a kérdés a multban sok bajnak volt a okozója. Lelkiismeretlen izgatók most újból kísérletet tesznek, hogy belőle céljajukra tökélet kovácsoljanak. Reméljük és hisszük, hogy népünk kipróbált józanságán e kísérletek meg fognak törni és terjesztőik siker

SZARVAS és VIDEKE TÁRCSÁJA.

Agnes.

Komor Ákos, mikor négyesztendei távollét után viszontlátta a leányt, aki egyszer végtelenül boldogtalaná tette, nyugodt maradt és hideg. A szíve hatalmasat dobant, de arca olyan volt, mint a márvány. Egy arcz izma sem rándult meg, megemelte kalapját és kezével megérintette a kezét, melynek alig érezhető szorítása egykor megbűvölte. A leány alig változott. Abból a fajtából való volt, amelyen nem látszik meg öt-tíz esztendő öregedése. Az anyja ötven esztendő volt már, mégis azt mondta mindenki rá, aki látta és nem ismerte, hogy nem léphette még túl a harminczötöt. A leány az anyjára ütött. Nagy fekete szemében soha nem lángolt fel a szenvedély, s nem pirult még akkor sem, négy év előtt, mikor Ákos szerelmét valót neki. Se testi, se lelki betegség nem látszik meg a nőnek ezen a fajtáján. A véruik forró egészséges, de lanyhán csörgedez az erekben s nem olyan sötétpiros, mint a többi emberé.

Ákos keserűség és melankólia fogta el, mikor maga előtt látta Ágnest, ugyan azzal az arczkifejezéssel, ugyanazzal a pillantással, melylyel négy év előtt nyújtotta kezét. S mennyire megváltozott ő! Szívében tombolt a fájdalom, mikor elment hazulról, hogy fele-

dést keressen s új existenciát teremtsen magának. Mint minden kezdő, aki erőt érez magában, ő is a fővárosba ment s folytatta tanulmányait, melyeket szerelme miatt hagyott félbe. Mérnök lett belőle. Mennyit küzdött, koplalt és nyomorgott a nagy városban! Végre célhoz ért. Megszerezte a diplomát, megszerezte, de a jó kedélye, a tisztasága árán. A sok keserűség és baj, melyet el kellett szenvednie, elaltatták s elmulasztották szívének vérző sebet, de egyuttal érzéketlenné tették a lelkét, cinikus lett egy kissé s nem tisztelte a nőket. Szívéből kiveszett a poézis, hogy helyet adjon az önzésnek és érzéktelenségnek. Ő legalább azt hitte, hogy így történt.

Sokszor elábrándozott a fölött, hogyan lesz az, ha szakításuk óta először látja viszont Ágnest? S elképzelve mindenféleképpen azt az érdekes jelenetet, csak úgy nem, ahogyan történt.

Ágnes kezdte meg a beszélgetést. Elfogulatlanul nézett a férfi szemé közé és csengő hangon szólt:

— Rég em láttam, Ákos. Négy évvel! Maga ugylátszik, más ember lett azóta.

— Igen, meglátszik rajtam?

— Meg. Megfűriasodot, de nem is azt akartam én tudjonképpen mondani. Tudja, olyanféleképpen gondolom én a maga megváltozását, hogy most nem mászna ám át a püspöki kert kerítésén, hogy valamelyik pirosrózsát kilopja valakinek.

— Nem.

Ágnes halkán kacagott, de Ákos még komorabb lett.

— Mulat rajtam, ez volt az első gondolata. — Kaczerkodik! ez volt a második. Eh nem törődik velem, én sem ő velem! ez volt a harmadik.

— Látja, Ágnes, maga csopet sem változott. Legalább külsőleg nem.

A külsőleget hangsúlyozta. A leány észre vette. Itt sem változott semmi, mondta pajzánul s a szívére mutatott.

Ákos ki idoközben visszányerte a hidegvérét, adta a vidám hangot.

— Valóban? Ez megható. Hja, a jó vidék konserválja a szíveket. Más a pesti ember. Lássa, én itt — és a szívére mutatott — alaposan megváltoztam. Ha azokkal a mélységes szemekkel bele tudna tekinteni tán el is csodálkozna — ha ugyan ilyen emberi gyöngeség urrá tudna lenni a szép Ágnes felett.

Ágnes a fejét rázta.

— Nem igaz, nem változott, mondta komolyan, csendesesen.

— Kissé merész állítás, felelte gunyosan a férfide hangja remegett. Érezte, mint száll a pir az arcába.

— Miért tagadja, Ákos? szólt a leány. Oda lépett hozzá, vállára tette kezét és a szemé közé nézett.

Miért tagadja? Hisz ez fúj!

Már van, szólt tompán a férfi és lehajította a fejét. Ágnes szeliden rázta szép fejét.

Nem így van, fáj az, tudom magamról. Komor megdöbbenve nézett föl. Azt hitte meghasad a szíve,

nélkül fognak visszahullani a homályba, melyből születtek.

Társadalmunk harmadik nagy baja s talán a legfontosabb, hogy annak osztályai nem olvadtak még kellőleg össze.

Régi panasz, hogy arisztokracziánk nem veszi ki a nemzeti munkából kellőleg részét. E téren az állapottok ujabban tagadhatatlanul javulnak. A politikai és művészi életben számos fényes név viselője jutott fényes szerephez, a melyet nemcsak történeti nevének és vagyonának hanem eszének, szorgalmának köszönhet.

De ha a nemzeti munka más ágait tekintjük, még mindig szomeru tünetekkel találkozunk ez irányban. Az ipar, a kereskedelemre nézve az a roppant anyagi és erkölcsi tőke, mely arisztokracziánk kezében van, ma is el van veszve. Szemben a külföld példával, hol a legnagyobb nevek viselői sem restelnek virágzó ipari- és kereskedelmi vállalatokat létesíteni és ez által beállanak a produktív nemzeti munka munkásai közé, nálunk ma is fehér holló számba megy az oly főúr, a ki hasonló vállalkozásba bocsátkozik. Még mindig szegénynek tartják a polgári munkát s göggel fordulnak el attól, a kinek életcélját ez képezi, s zömük kizárólag a lóversenyben és hasonló élvezetekben találja gyönyörűségét.

Ez az igazi osztályharc, mely gátként áll társadalmunk egyesülése elé. Ez a tényező, a mely társadalmunk egységét megbontja, a munka sikerét állandóan veszélyezteti.

Ennek kell megváltoznia. A nagy műben mindnyájunknak össze kell fogni, a nagy munkában egyesülni. Csak így vihetjük törekvésünket diadalra, így tiporhatjuk le ellenségeinket s foglaltatjuk el a nyugati kulturállamok sorában azt a helyet, a mely bennünket megillet.

Ujdonságok.

— A polgári leányiskola államosítása.

A Nmlts. vallás és közoktatásügyi miniszter a polgári leányiskola elnökének többszöri közbenjárása folytán utasította megyénk tanfelügyelőjét a tárgyalások megkezdésére. Nmlts. Rezey Sylvius kir. tanfelügyelő a múlt szombatra hívta meg a község tanácsstermében tartandó értekezletre a képviselőtestület több tagját s a leányiskola választmányát. Esmecsere után abban állapodott meg az értekezlet, hogy az előjárás az építendő épület tervezetét költségvetéssel együtt terjessze a képviselő testület elé, majd elfogadása végett a miniszterhez, a ki jövő őszre már hajlandó teljesen átvenni az iskolát.

A leányiskola Elnökének, valamint megyénk tanfelügyelőjének fáradozásai tehát sikeresek voltak. Az ügy ezzel egészen az előjárás és a képviselőtestület kezébe tétetett le: a végleges kifejlés most az ő jóindulatuk és buzgóságuktól függ.

Reméljük a legjobbakat!

Minden csepp vére lángolt. Az agya mintha szétakarna pattant. Lelkének bágyadtsága vad izgalomnak adott helyet. Oda lott a czinizmusa, a közönye, az asszony megvetése. Külső máz volt mindez, a legelső forró sugar a régi szerelem napjából leolvastotta.

Ugy érezte, mintha megint a régi szerelmes fia lenne, aki magányos éjszakákon sirt és reszkető ajakkal egy leány nevét zokogta, Ugy érezte, mintha szerelmes lenne ismét, nagyon és boldogtalanul szerelmes.

— Ágnes, tört ki belőle Ágnes!

— Miért ment el innen akkor?

Mert hitgetett, mert nem szeretett. A leány pedig csak rázta a fejét. — Nem igaz, nem igaz.

Nézzen rám Ágnes. A hosszú, sejmes szempillák alól kivillantak a nagy, éjfékete szemek. Pillantásuk ragyogó és derült volt, de nyugodt és szenvedély nélkül való. Ezek a szép tiszta szemek, mint belemélyedtek a férfi sóvár tüzes szemébe, visszaadták ennek a józanságot. Ákos egy pillanat alatt végiggondolta az életet, melyet Budapesten folytatott. Elvonult lelke előtt a sok nő, akik egy kettőre oda adták magukat neki, akiket vagy ő csalt meg vagy, őt csalták meg. S fulébe csengett a sok szerelem vallomás, amiket hazudott s amiket neki hazudtak. Düh fogta el hogy visszagondolt mindezekre. Mennyire élromló! Nem tudja Ágneset megérteni. Azt várta, hideg lesz hozzá, gunyos, vagy talán semmibe sem veszi, s ime találkozásuk első öt percében szerelmet vall neki, az aki kétségbeesésben hidegen hagyta ott egykor.

— **Szinészet.** Tegnap tárgyalta a színügyi bizottság az országos színészi felügyelőnek azon tervzetét, a melylyel Szarvas községet a IV-ik kerületbe osztotta be. vagyis Szarvas, Nagyvárad és Nyiregyházzal alkotna egy kerületet, A színügyi bizottság egyhangu határozatával ellenezte e beosztást, mert okult az elmúlt színi idény alatt. Somogyi társulata ugyanis amely Nagyváradot 6 évre nyerte el, oly közepes erőkből állott és oly kritikán alól játszott, hogy a színügyi bizottság nem vállalható felelősséget a műpártoló közönségnél az iránt hogy ily társulatot szerezzen a városnak.

Lapunk a szezon alatt mindég ostromozta Somogyit és társulatát s hogy nem ok nélkül fényes bizonyítéka annak a színügyi bizottság határozata.

— **Kutba esett.** Légrádi Lajos 53 éves öcsödi kutató f. év október 25-én kutat tiszított Nemés Vincze öcsödi lakosnál. Délben felakarták a munkánál segítő társai huzni, s leeresztettek egy létrát hozzá a kutba. Légrádit fel is huzták a létrán a kut szájáig, de itt valahogy Légrádi megcsuszott, s vissza esett a kutba, ahonnan csak nagy bajjal tudták felhuzni a segítségére siető emberek. Légrádiak két bordája tört el ez esésben.

— **Utó szemle.** Figyelmébe ajánljuk mindazoknak, kik akár a közös hadseregbeli, akár a honvédségi szemlére elmaradtak, hogy a közs hadsereg úó ellen őrző szemléje Csabán f. hó. 19, 20, 21 és 22-én, míg a honvédségé Gyulán f. évi nov. hó 23 és 24-én fog megtartatni

— **Megyebizottsági tagválasztás.** A vármegye atispánja f. hó 17-én tüzte ki a megyebizottsági választott tagok sorában megüresedett helyek betöltésére a választás napját. Betöltendő lesz az I. kerületben Áchim Ádám helye; a III. kerületben Hajnal Béla helye és a IV. kerületben Dancs Béla és Morávesik József helye még pedig Áchim Ádám helye az 1904. év végéig, a többi hely az 1901 év végéig terjedő megbizatással.

— **Száz év.** Hetven, nyolcvan évre szokták már mondani, hogy szép idő egy ember életében. Mérsáros Sándorra akkor igazán elmondhatjuk, hogy nagy időt élt, mert ő a napokban halt meg Nagy-Szénáson száz esztendőskorában. A falu legöregebb emberét nagy részvét kísérte sirjába.

— **Öngyilkosságok.** Hosszu időn át beteg volt már Ökrös Mihály 45 éves vésztői földműves. Valószínűleg ez keserítette el annyira, hogy felakasztotta magát. Holan találták meg a mestergerendán függve. — Az orosháza-hoz tartozó monori tanjákon múlt hó 23-én Hegyi István 18 éves szolgálóegény ismeretlen okból felakasztotta magát.

— **Hatvanadik évforduló.** Még születése évfordulóján is szép és nem mindenkinek Adatik. Anná inkább más alkalmatosságban. Ezt a ritka alkalmat érték meg friss jó egészségben Varga János orosházi lakos és felesége, a kik október 23-án töltötték be házasságuk hatvanadik évfordulóját. Legszebb a dologban, hogy a család fő még maga keresi meg kenyerét, mint dinyecsész.

— **Sétáló tigris.** Párisban négy fiatalember, köztük egy újságíró, járkált a napokban a városhoz közel levő erdőben. Az egyik egyszerre felkiált:

— Nézzétek csak, minő szép kutya!

És ezzel odasiel a „szép kutya“hoz és szeretettel megsimogatja. Egyszerre csek rémülten veszi észre, hogy egy tigrissel enyeleg. Kétségbeesve nézett a fe-

— Hazudik ez a leány, hazudik mint a többi, és vonagló ajakkal mondta hangosan:

— Hazudsz.

A keskeny fehér kéz mely mázsányi izzó vas-súlyával nehezdedett Ákos vállára, lehanyatlott, A márvány arcon nagy könyvek perogtek végig.

A férfi a ki mar érezte, hogy diadalmaskodott gyöngesége fölött, valami enyhültes érzést érzett s lágy hangon mondta:

— Ne sirjon, Ágnes.

A leány menőfélben volt már es vissza fordult.

— Ugy-e, nem szeret már?

— Nem. De ha szeretném is, akkor is ugy kelene ennek lennie, Isten vele. Mi többé nem találkozunk. — Soha, soha, sóhajlotta a másik.

Elváltak. Egyik sem nézett vissza.

Haza ment szülői házába, hol anyja dult ábrázata láttára ijedten kérde, hogy kivel találkozott.

Palotay Ágnessel, feltele Ákos,

Az auya ismerte Ákos regényét. Levült a fia mellé keblére vont a fejét. Kemény, munkában megránczósodott kezével végig simította fiának forró homlokát.

— Fiam, mondta csendesen, édes fiam, jól tette-d

— Anyám, kiáltotta Ákos kétségbeesve, soha, soha nem leszek boldog!

Az öreg asszony pedig szelíden bölintott a fejével.

— Tudom, édes fiam, tudom. De hi-z nem azért jövünk a világra, hogy boldogok legyünk. . .

Érdösi Dezső.

nevadra és várta az enyészetet. E pillanatban észreveszi, hogy egy fa mellől négy ember integet neki. hogy csendesen haladjon tovább. Ezt ő meg is tette, mire a négy ember hálával rohant a tigrisre és azt szerencsésen el is fogta. A dolog ugy történt, hogy a tigris egy párisi állatseregletből megugrott. Szerencsére egyéb baj nem történt.

— **A tenkei csodagyerek.** A biharmegyei Tenke községben Csák István ottani gazda tizennégy esztendő Ferenz fia, a ki katalapsziában szenved napokint esti 6 óraker önkéntlenül mély álomba merül, melyből lehetetlen felkeltetni. A fia egy óra hosszat alszik és azon idő alatt folyion hangosan beszélget és pddig a menybeli szentekkel, hogy ő maga mondja ál-mában. A hozzá intézett kérdésekre pontos feleleteket ad, sőt ő maga is intéz kérdéseket a körülötte állókhöz és egyiknek másiknak üzenetet ad át, a mely — ugy mondja — a menybeli szentektől ered. Mikor felébred semmire sem emlékszik, sőt arról sem bir fogalommal, hogy tényleg alult-e. A környék babonás népe valósággal özönlik Csák István kázához. A jámbor vidéki nép ugyanis szentüi meg van győződve, hogy a fiuval valami csodat tett a teremő. Áhítatos és babonás félelemmel veszik körül az alvó gyermeket és tulboldognak érzi magát, a kinek a fia álmban holmi üzenetet ad át. Az idegbeteg fiu: most a nagyváradi irgalmas rendi körházba viszik gyógyítás végett.

— **Meghívó** Bekésmegye Közművelődési Egyesülete igazgató választmánya 1900. évi november hó II-án délután 3 óraker a vármegye székháza kister-mében ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. A muzeumok és könyvtárak országos föfelügyelőségének értesítése a gyulai muzeum ellenőr-és alá vétele tárgyában. 2. A vallás és közoktatásügyi miniszternek 56426/1900. számú leirata ugyanezen ügyben. 3. E. M. K. E. részvétéirata Oláh György igazgató alelnök halála fölött. 4. jelentés néh. Oláh György alelnök könyvtá-rának megvásárlásáról. 5. A vármegyei közművelődési alap felhasználásáról szóló szabályrendelet miniszteri jóváhagyása. 6. A Békés városi közművelődési bizott-ság tagjainak lemondása. 7. Pénztárnoki jelentés. 8. Folyó ügyek. Gyula, 1900. évi november hó 8-án. Lukács György, alelnök.

— **A b. csabai ág hitv. ev. Rudolf gym-názium** is megünepelte a reformáció évfordulóját október 31-én. Az ünnep a gymnázium szép tág torna-csarnokában folyt le, hová a protesztáns tanulók reggel 8 óraker a tanári karral egyetemben összegyűltek, de nem jelentek meg azok, kiket leginkább megilletne hogy ilyenkor jó példává előjárva, ott legyenek minden gymnaziumi ünnepélyen, t. i. a presbyterium és a gymnaziumi bizottság, sem az ország legnépesebb ág. hitv. ev. egyház papjai közül egy sem. Csupán egy gymnaziumi bizottsági tag volt jelen. Ilyen nagy a részvétlenség és közöny a két testület részéről a gymnázium ünnepélyei iránt. Pont 8 óraker elnékel-ték Galli énektanár vezetése alatt „Isten rendithetlen várunk“-at, mire Dr. Daxer György gymnáziumi vallásanár lépett az emel vényen levő asztalhoz és rövid ima után Szent Pál nak a zsidóhoz irt levele XIII. részének 7-ik pontja „Megemlékezzetek a ti előttetek sárókról kik néktek szólták az Istennek beszédét: kiknek kövessétek hitüket, meggondolván minémü vége volt az ő életüknek“ alapigék alapján, rövid de kenetteljes szavakkal vázolta a reformáció jelentőségét és f leg Luther Márton életét és működését. Végül egy templómi ének veésszakának elének-veget ért az ünnepély.

— **Csak 2 koronáért** 200,000 korona nyer-hető. Különösen kedvező nyeresi esélyeket esélyeket nyujtanak az ő Felsége által engedélyezett új állam-sorsjáték sorsjegyei. mint hogy f8,122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorsolásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezeség. Mint hogy e 2 koronás sorsjegyek előrelát-hatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sors-jegyekre szóló megrendelések a N e m z e t i P é n z - v a l t ó R é s z v é n y t á r s a g n á l (Budapest, Gizela-tér, Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztály-sorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyuttal az ország leg n a g y o b b o s z t á l y - s o r s j e g y - e l á r u s i t ó h e l y e, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyököt és biztonságot nyujtja.

Közgazdaság.

A mezőgazdasági gépi és kézimunka közötti viszony hazánkban.

Mi módon jutott a mezői munkás télen át is keresethez?

Sokat tanácsoltak és meg többet irtak már ez ügyről, ha közvetlen nem is az ingatlan va-

gyon nélküli munkásosztály érdekében, hanem a kisgazdákéban. Jellemvonásuk azonban közös, mert mind a kettő egy célt óhajt szolgálni, t. i. az általános jólét emelését.

Ha a társadalomnak egy rétege beteg, akkor azon másik osztálynak kell — első sorban saját ezejével — segíteni, a mely hozzá legközelebb áll. A mezőgazdasági munkásosztály is többé-kevésbé beteg. A gyógyírt tehát első sorban a hozzájuk legközelebb álló munkaadó gazdáknak kell nyújtani. Nyújtaniok kell pedig nemcsak azon szempontból, a mi a munkaadó és munkás mindennapi érintkezéséből keletkezik, hanem azon üzleti tekintetből is, hogy termeszvényeik egy részének biztos fogyasztóit vezethetik el és munkáskéz nélkül is maradhatnak. Pedig csak épp az imént képezte megbeszélés tárgyát, hogy bármily mértékben legyen is egy gazdaság gépekkel felszerelve, az csak a tömeges munkák végzésére válik be, a szükséges vezetőknél kivül, az ott keletkezett új foglalkozási körök betöltésére pedig csak az emberi kéz hivatott. A miért is igen helyesen cselekszik minden gazda, ki munkáit nem javait fogyasztóknak tekinti, hanem a kik jövedelem előteremtésénél nélkülözhetlenek.

Mielőtt tehát a gazda a maga részéről, a munkásosztály elégedetlen és javítandó helyzetének orvoslásához hozzájárulna, tisztába kell jönnie a diagnózissal, ismernie kell az előidéző okokat, ami állítólag nem más, mint az, hogy a mezőgazdaságban alkalmazott gépek használata következtében a munkásosztály keresete szenved. A mit a helyzet javítása szempontjából el is lehet fogadni, daczára annak, hogy azon viszony előidézésében a kultúra haladásával megváltozott életigények és a szükségleti javak iránti nagy kresletnek épen oly nagy része jutott, mint a gazdaságiaknak. Mert a rossz napok hosszu ideig csak a gazdát sujtották, termelése nem járt jó eredménnyel, mind a mellett a jó évekhez mérten fizette ugy az állandó, mind az időszakos munkáit. Hogy később kiadásait redukálta, önérdéke megóvására gondolta helyesnek.

(Vége következik.)

Időjárás-jelentés 1900. nov. 9-ig.

Nap	Csapadék 24 ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet Az eső kezdete és vége
		7 ó. reg.	12 ó. d. u.	6. este	6. zép	
3	11.1 eső	6.4	11.0	8.8	8.7	este eső nyoma éjjel eső.
4	19.8 eső	10.0	12.2	11.0	11.1	megszakításokkal egész nap éjjel eső
5		7.0	11.0	4.9	7.0	
6	dér	0.9	9.5	9.5	6.6	
7		9.8	15.5	8.6	11.3	
8		5.0	15.4	10.0	10.1	
9		5.8	13.2	7.0	8.7	

Szarvasi 900. nov. 3

Plénczner Lajos.

9903.
1900.

Szarvas község előjárói.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint Szarvas község I. kerületében Achim Ádám, IV. kerületében Dancs Béla és Moravcsik József elhalálása következtében a II. kerületben Hajnal Béla eltávazása folytán megüresedett vármegyei bizottsági tagsági helyeknek választás utján betöltésére a vármegye nagyságos alispánja folyó hó 17-ik napját tüzte ki.

1. Az első kerületben Achim Ádám helye az 1904. év végéig terjedő megbizatással lesz betöltendő.

A szavazás helyül: Dankó-féle iskola jelöltetik ki.

2. A harmadik kerületben Hajnal Béla helye az 1901-ik év végéig terjedő megbizatással lesz betöltendő.

3. A IV-ik kerületben a Dancs Béla és Moravcsik József helye szintén az 1901-ik év végéig terjedő megbizatással lesz betöltendő.

A szavazás helyül: a Rohoska István-féle iskola jelöltetik ki.

Figyelmeztetnek az érdekelt lakosok, hogy ezen szavazásnál az országgyűlési képviselő választók folyó évre érvényes névjegyzékébe felvett egyének birnak csak szavazati joggal.

A választás a fent jelzett napon délelőtt 9 órakor veszi kezdetét.

Szarvason, 1900. évi november hó 10-én.

Az előjáróság nevében:

Salacz József,

Melis János,

h. első jegyző.

biró.

3181
tk. 1900.

Hirdetmény.

Alólírott telekkönyvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy Szarvas községnek Laurik István szarvasi lakos ellen, 169 k. 80 f. és járulékaiból álló követelése kielégítése végett a szarvasi 4314 sz. tkben A + 1 rsz. a. felvett 1284—85 hrsz. beltelkes háznak Laurik István nevében álló felerészére 2192 korona kikiáltási árban nyilvános árverésen eladatni rendeltetvén, arra határidőül 1900. évi december hó 10-ik napjának d. e. 9 órája a szarvasi kir. jbiróság árverelő helyiségébe kitűzetett, mely határnapon az érintett ingatlan becsáron alól is eladatni fog. Kikiáltási ár a becsár bánatpénz annak 10%-a, a vételár 1/3 része, az árverés napjától számított 20 nap, a második 1/3 ad 40 nap és a harmadik 1/3 ad, melybe a bánatpénz is betudatik szinte azon naptól számított 60 nap alatt fizetendő 5% kamatokkal.

Vevő az ingatlanok az árverés napjától számított 15 nap mulva lép birtokába, amennyiben ez idő alatt utóajánlat vagy előterjesztés nem tétetnék.

A többi feltételek alólírt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Szarvason, 1900. szeptember hó 19.

Mészáros,

kir. jbiró.

Hirdetmény.

Alólírott tkvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy Filyó Pálnak Kodrienyik Pál ellen 600 kor. és járulékaiból álló követelése kielégítése végett a szarvasi 2639 sz. tkben felvett 10986—88 hrsz. 1297 —öl szőlő 1176 korona kikiáltási árban, a szarvasi kir. jbiróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatni rendeltetvén arra határidőül 1900. évi december hó 24 ik napjának d. e. 9 órája kitűzött, mely határnapon az érintett, ingatlan becsáron alól is eladatni fog.

Kikiáltási ár a becsár, bánatpénz annak 10%-a a vételár 1/3 ad része, az árverés napjától számított 20 nap, a második 1/3-a 40 nap és a harmadik 1/3-a, melybe a bánatpénz is betudatik szinte azon naptól számított 60 nap alatt fizetendő 5% kamatokkal.

Vevő az ingatlanok az árverés naptól számított 15 nap mulva lép birtokába, — a mennyiben ez idő alatt utó ajánlat vagy előterjesztés nem tétetnék.

A többi feltételek alólírt tkvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Szarvas községénél is megtekinthetők.

Kir. jbiróság Szarvason, mint tkvi hatóság 1900. évi szeptember 24-én.

Mészáros,
kir. jbiró.

3100.
1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a szarvasi takarékpénztár és Robitsek K. utóda végrehajtat'knak Viszok Zsuzsanna Pavelka Tamásné végrehajtást szenvedő elleni 250 korona tőkekövetelés es jár. valamint 80 korona és jár. iránti végrehajtási ügyében a szarvasi 2102, sz. tkben A + 1 rsz. a. fekvő 2966. hrsz. beltelkes háznak Viszok Zsuzsanna nevében álló felerészére az árverést 800 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan — az 1900. évi decz. hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor a szarvasi kir. járásbiróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltás áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegcs elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szarvason, 1900. évi szept. hó 14-én.

A szarvasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Mészáros,
királyi járásbiró.

Szám 2883—900.
tkv.

Hirdetmény.

Alólírt tkvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy a szarvasi takarékpénztárnak Deutschenschmidt János levélhordó, szarvasi lakos elleni 260 kor. s járulékaiból álló követelése kielégítése végett, a szarvasi 3973. sz. tkben foglalt 188—89. hrsz. beltelkü ház 1808 kor. kikiáltási árban a szarvasi kir. járásbiróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatni rendeltetvén, erre határidőül 1900. évi november hó 26-ik napjának d. e. 9 órája kitűzetett, mely határnapon az érintett ingatlan becsáron alól is eladatni fog.

Kikiáltási ár a becsár, bánatpénz, annak 10% os vételár 1/3 része az árverés napjától számított 20, a második 1/3-ada 40 nap és a harmadik 1/3-ad, melybe a bánatpénz is betudatik, szinte azon naptól számított 60 nap alatt fizetendő 5% kamattal.

Vevő az ingatlanok az árverési naptól számított 15 nap mulva lép birtokába, a mennyiben ez idő alatt utóajánlat vagy előterjesztés nem tétetnék.

A többi feltételek alólírt tkvi hatóságnál a hivatalos órák alatt s Szarvas községénél is megtekinthetők.

Kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Szarvason, 1900. évi augusztus hó 26-án.

Mészáros,
királyi járásbiró.

Felelős a szerkesztésért **Sámuel Adolf.**

